

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Експертиза дичини та основи
мисливства»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Код і найменування спеціальності	спеціальність 211 Ветеринарна медицина ЗС (ФВМ)_мд_2020 (ФК)
Тип і назва освітньої програми	ОПП Ветеринарна медицина
Курс, семестр	(6), 12 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4,0 Загальна кількість годин 120, із яких: лекцій – 16 год., лабораторних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Ветеринарної медицина, кафедра паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи
Контактні дані розробника (-ів)	<i>Викладач:</i> Михайлютенко Світлана, канд. вет. наук, доцент <i>Контакти:</i> ауд. 69. (паразитологія та ветеринарно-санітарної експертизи) <i>e-mail:</i> parazitologia@pdaa.edu.ua <i>URL:</i> https://www.pday.edu.ua/people/myhaylyutenko-svitlana-mykolayivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Факультетська вибіркова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Гігієна тварин, Ветеринарно-санітарна мікробіологія, мікологія і вірусологія, Гігієна харчових продуктів, Ветеринарно-санітарна експертиза, Патологічна фізіологія.
Компетентності	Загальні: ЗК.1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Спеціальні (фахові): ФК 1. Здатність здійснювати державний (внутрішній) контроль дотримання вимог передзайбійного огляду, забою тварин, а також здатність проводити післязайбійний огляд продуктів забою та надавати рекомендації щодо їх подальшого використання. ФК 2. Здатність досліджувати органолептичними та інструментальними методами для визначення безпечності та якості.

<p>Програмні результати навчання / Результати навчання</p>	<p>PH 1. Володіти навичками та знаннями, необхідними для ведення ветеринарного обліку, оформлення звітної та іншої необхідної документації, уміти ідентифікувати та встановлювати відповідність якості дичини вимогам нормативно-правових актів. PH 2. Знати органолептичні та інструментальні методи і методики дослідження дичини.</p>
<p align="center">РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)</p>	
<p>Опанування навичок самоорганізації діяльності, уміння працювати з інформацією, пунктуальність, здатність бути дипломатичним, здатність вирішувати складні професійні завдання, дружелюбність, позитивність, ситуаційна обізнаність, відповідальність, резильєнтність.</p>	
<p align="center">МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p>	
<p>формування у здобувачів вищої школи теоретичних основ щодо безпеки харчових продуктів, джерел потрапляння в організм людини шкідливих речовин, на підставі яких можна в кожному конкретному випадку зробити висновок про можливість використання продукту.</p>	
<p align="center">ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p>	
<p>Тема 1. Мисливське господарство. Експертиза туш диких промислових тварин та пернатої дичини. Тема 2. Загальні підходи до санітарної оцінки продуктів забою мисливських тварин.</p>	
<p align="center">МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ</p>	
<p><i>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні методи: лекція, розповідь, пояснення; – наочні методи: ілюстрування, демонстрування, спостереження; – практичні методи: лабораторні роботи, робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування. <p><i>Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти. – методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності: роз'яснення мети навчальної дисципліни. <p><i>Іноваційні та інтерактивні методи навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – дискусії, проектування професійних ситуацій. <p><i>Комп'ютерні, мультимедійні методи:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – використання мультимедійних презентацій, <p><i>Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – методи усного контролю: опитування. 	
<p align="center">ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ</p>	
<p>Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання</p>	<p>Наведені у Додатку до силабусу</p>
<p align="center">ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ</p>	
<p>- щодо термінів виконання та перескладання</p>	<p>Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.</p>

	<p>Порядок повторного проходження контрольних заходів урегульовано Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ, Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ. Здобувач вищої освіти, який одержав під час екзаменаційної сесії незадовільну оцінку або не був допущений до семестрового контролю, ліквідує підсумкову академічну заборгованість. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із кожної навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує декан факультету, за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною. Повторне проходження контрольного заходу для підвищення позитивної оцінки з навчальної дисципліни здійснюється тільки один раз із дозволу першого проректора на підставі заяви здобувача вищої освіти, яку візує завідувач відповідної кафедри та декан факультету.</p>
<p>- щодо академічної доброчесності</p>	<p>Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist.</p> <p>Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його.</p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/9854/kod_eksdobrochesnostinasayt.pdf)</p> <p>Політика академічної доброчесності: самостійність виконання завдань, посилання на використані джерела. Враховується: систематичність відвідування занять, своєчасність виконання навчальних завдань, повний обсяг їх виконання, якість виконання навчальних завдань, самостійність виконання, творчий підхід у виконанні завдань, ініціативність у навчальній діяльності.</p>
<p>- щодо відвідування занять</p>	<p><i>Відвідування занять.</i> Відвідування занять є обов'язковим компонентом. Показником результативності вивчення дисципліни є опанування навчального матеріалу: робота на лабораторних заняттях, виконання завдань з самостійної роботи.</p>

	При отриманні на занятті нуль балів здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущені роботи.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, конференціях, семінарах, круглих столах. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету, введеного в дію наказом ректора від «24» червня 2025 р. № 222 https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennya_proneformalnuosvitu2025.pdf
- щодо оскарження результатів оцінювання	Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням рівня його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у ПДАУ, затвердженим рішенням Вченої ради від 24» червня 2025 р. № 222 https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennya_pro_oscinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
Основні	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Гігієна і експертиза продуктів первинної переробки забійних тварин. І.В. Яценко, Н.М. Богатко, І.А. Бібена, Т.І. Фотіна [та ін.]; ред.: І.В. Яценко, Н.М. Богатко, І.А. Бібена. Нова ідеологія, 2019. 1200 с. 2. Посібник для малих та середніх підприємств м'ясопереробної галузі з підготовки та впровадження системи управління безпечністю харчових продуктів на основі концепції НАССР. Г. Василенко, О. Дорофєєва, Б. Голуб та ін. Київ: Міжнародний інститут безпечності та якості харчових продуктів, 2017. 236 с. 3. Якубчак О. М. та ін. Ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології і стандартизації продуктів тваринництва. Київ: ТОВ «Біопром», 2005. 800 с. 4. Закон України "Про мисливське господарство та полювання" від 01.10.2023 р. ULR: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1478-14#Text 5. Про затвердження Інструкції з діагностики, профілактики та ліквідації трихінельозу тварин, від 03.08.2007 р. ULR: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0951-07#Text 	
Допоміжні	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Бондаренко В. Д., Різун Е. М. Актуальні питання стану і ведення мисливського господарства в Україні та можливі напрями їх вирішення. <i>Наукові праці Лісівничої академії наук України</i>. 2016. Вип. 14. С. 180–184. 2. Мельник А. В., Товстуха О. В., Мельник Т. І., Кременецька Є. О., Троцька С. С. Динаміка копитних тварин за сучасного антропогенного навантаження в лісомисливських господарствах Сумської області. <i>Вісник Сумського національного аграрного університету. Агрономія і біологія</i>, 2021. № 4 (46). С. 42–48. 3. Apollonio M., Belkin V., Borkowski J., Borodin O., Borowik T., Cagnacci F. Challenges and science-based implications for modern management and conservation of European ungulate populations. <i>Mammal Research</i>, 2017. № 62. P. 209–217. 	

4. Разанова А.М. Інтенсивність забруднення м'яса диких тварин важкими металами в зоні Лісостепу Правобережного на території Вінниччини. *Сільське господарство та лісівництво*. Вінниця: ВНАУ. 2018. № 11. С. 162–170.
5. Лозинський І. Р., Страшинський І.М. Перспективи використання м'яса диких тварин. *Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті : 79 міжнародна наукова конференція молодих учених, аспірантів і студентів, 15-16 квітня 2013 р. К.: НУХТ, 2013. Ч. 1. С. 356–357.*
6. Хоєцький П. Б., Похалюк О. М. Мисливське господарство країн Європи. Львів: *Науковий вісник НЛТУ України*, 2014. Вип. 24.8, С. 42–45.
7. Arnold J. M., Gerhardt P., Steyaert S.M., Hochbichler E., Hacklanderb K. Diversionary feeding can reduce red deer habitat selection pressure on vulnerable forest stands but is not a panacea for red deer damage. *Forest Ecology and Management*, 2018. P. 166–173.
8. Катиш С. В. Дичерозведення на території лісостепової і степової зон України (на прикладі Полтавської і Запорізької областей). *Біологічні системи*, 2016. Т. 8. Вип. 2. С. 219–227.
9. Авраменко, Н. О. 2017. М'ясо диких тварин: особливості та склад. *Scientific Progress & Innovations*, 2017. № 3. С. 108–109.
10. Кіт А.А., Михайлютенко С.М., Кручиненко О.В., Євстаф'єва В.О., Мельничук В.В. Деякі показники якості та безпечності м'яса та м'ясопродуктів. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*, 2018. № 4. С. 158–162.

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні
протокол від 01.09.2025_р. № 2_

Додаток до силабусу

**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			
	Опитування	Виконання завдання на лабораторних роботах	Виконання завдань по самостійній роботі (підготовка презентації)	Разом
Тема 1. Експертиза туш диких промислових тварин та пернатої дичини	10	24	18	52
Тема 2. Загальні підходи до санітарної оцінки продуктів забою мисливських тварин.	6	24	18	48
Разом	16	48	36	100

Шкала та критерії оцінювання

Для одержання підсумкових балів заліку студенту необхідно виконати всі обов'язкові види і форми завдань, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Розподіл кількості балів за результатами поточного та підсумкового контролю знань студентів з дисципліни наведено у таблиці.

Кількість балів	Критерії оцінювання
Опитування	
2	Наданий конспект лекцій, ЗВО опанував матеріал лекції та відповів на питання відповідно програмним результатам навчання
1	ЗВО частково опанував матеріал лекції й відповів на питання відповідно очікуваним результатам навчання.
0	відсутній конспект теоретичного матеріалу з теми лекції, що не дає змоги оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання
Виконання завдань <i>лабораторних робіт</i> та їх захист	
4	лабораторна робота, в якій здобувач вищої освіти проявив творчий підхід до вирішення завдання, використано дослідні методи, аргументовані висновки. Здобувач виконав, представив та захистив звіт, дав ґрунтовні відповіді на додатково поставлені запитання відповідно програмним результатам навчання.

3	під час виконання роботи проявлено біологічно-творчий підхід до вирішення завдання, проведено дослідження, але з неточностями, у звіті з виконаної роботи наведено всі відповідні матеріали;
2	здобувач вищої школи присутній на лабораторному занятті, виконав поставлене перед ним завдання, але не захистив роботу.
1	у звіті з виконаної роботи відсутні відповідні записи, здобувач не демонструє вміння аналізувати, що веде до хибних рішень;
0	роботу здобувач вищої школи не виконував завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення очікуваних результатів у здобувача вищої освіти
<i>Підготовка презентації на обрану тему з самостійної роботи (0 – 18 балів)</i>	
18	опанував тему самостійної роботи й надав ґрунтовну відповідь з відповідною термінологією на латинській мові, представив презентацію, в якій визначено відповідність лабораторних досліджень, що свідчить про розуміння логічної послідовності дій.
16-17	представив презентацію, в якій зазначено сучасні методи контролю показників якості та безпечності, зробив узагальнення інформації, не має висновків
11-15	з. в. освіти розробив презентацію на достаньому рівні (менше 65% потрібної інформації)
6-10	з. в. освіти розробив коротку презентацію із суттєвими помилками (менше 35% потрібної інформації)
1-5	представив презентацію, без зазначення нормативних документів, правильного підбору методик досліджень, не зробив узагальнення інформації, висновків.
0	не представив презентації, що не дає змоги оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання